

Những Điều Cần Biết

Những Thông Tin Căn Bản Về Bệnh Cúm Cầm Loại (Cúm Gà)

Bệnh Cúm Gà

Vi rút cúm loại A có thể lây nhiễm cho một số loại động vật, bao gồm chim chóc, gà vịt, heo, ngựa, hải cẩu và cá voi. Vi rút cúm lây nhiễm cho chim chóc, gà vịt được gọi là “vi rút cúm gà”, hay “vi rút cầm loại.” Chim chóc, gà vịt là những chủng loại đặc biệt quan trọng vì tất cả những thứ loại (subtype) của vi rút cúm loại A đều lây lan trong số các loại chim hoang, là những chủng loại được xem là nơi sinh cư tự nhiên của vi rút cúm loại A. Thông thường, vi rút cúm loại A không lây nhiễm trực tiếp cho con người hoặc lây lan từ người này sang người khác.

Vi rút cúm loại A có thể được chia ra thành những thứ loại (subtype) dựa trên những loại chất đạm trên bề mặt của chúng - hemagglutinin (HA) và neuraminidase (NA). Có 15 thứ loại H đã được biết tới. Mặc dù tất cả các thứ loại đều có thể được tìm thấy nơi chim chóc, gà vịt nhưng chỉ có 3 thứ loại HA (H1, H2 và H3) và 2 thứ loại NA (N1 và N2) là được biết là có xuất hiện rộng khắp nơi con người.

Thông thường, vi rút cúm gà không làm cho các loại chim hoang bị bệnh, nhưng có thể làm cho các loại gia cầm bị bệnh nặng và bị chết. Thông thường, vi rút cúm loại A không lây nhiễm cho con người; tuy nhiên, một vài trường hợp lây nhiễm và bộc phát dịch bệnh nơi con người đã được ghi nhận kể từ năm 1997. Khi xảy ra những vụ lây nhiễm như thế, các giới chức y tế công cộng theo dõi tình hình rất chặt chẽ vì họ e rằng có thể xảy ra tình trạng lây nhiễm rộng khắp hơn trong dân chúng.

Những Vụ Nhiễm Bệnh Cúm Gà Nơi Con Người

Những trường hợp con người bị nhiễm bệnh cúm gà đã được xác nhận kể từ năm 1997 đến nay gồm có:

- **1997: Tại Hồng Kông, vi rút cúm gà loại A (H5N1) đã lây nhiễm cho cả gà và con người.** Đây là lần đầu tiên một loại vi rút cúm gà được phát giác là đã trực tiếp lây lan từ chim chóc, gà vịt sang con người. Trong vụ bộc phát này, 18 người được đưa vào bệnh viện điều trị và 6 người trong số đó đã bị thiệt mạng. Để khống chế dịch bệnh, giới hữu trách đã giết chết khoảng 1 triệu rưỡi con gà để loại bỏ nguồn gây bệnh của loại vi rút này. Các nhà khoa học xác định rằng vi rút này đã lan truyền chủ yếu là từ chim chóc, gà vịt sang con người, mặc dù họ cũng đã ghi nhận một trường hợp hiếm hoi của việc lây nhiễm từ người này sang người khác.
- **1999: Tại Hồng Kông, những ca bệnh cúm gà loại A (H9N2) đã được xác nhận ở 2 đứa trẻ.** Cả hai bệnh nhân đều được bình phục, và không có thêm ca bệnh nào khác được xác nhận. Các bằng chứng cho thấy rằng gà vịt là nguồn lây bệnh và cách lây bệnh chính là từ chim chóc, gà vịt lây sang con người. Tuy nhiên, vấn đề là có thể đã có lây từ người này sang người khác hay không thì vẫn chưa có giải đáp. Có thêm vài ca lây nhiễm vi rút H9N2 nơi con người đã được ghi nhận ở Hoa Lục trong khoảng thời gian 1998-99.
- **2003: Hai ca nhiễm bệnh cúm gà loại A (H5N1) đã xảy ra trong một gia đình người Hồng Kông từng du hành sang Trung quốc.** Một người được bình phục, người còn lại đã bị thiệt mạng. Người ta không xác định được hai người đó đã nhiễm bệnh như thế nào và ở nơi nào. Một người khác trong gia đình đó đã chết ở Trung quốc vì một chứng bệnh đường hô hấp, nhưng không có cuộc xét nghiệm nào được thực hiện. Không có thêm ca bệnh nào khác được báo cáo.

Những Thông Tin Căn Bản Về Bệnh Cúm Cầm Loại (Cúm Gà)

(tiếp theo trang trước)

- 2003: Những vụ lây nhiễm vi rút cúm gà loại A (H7N7) trong số những nhân công làm việc ở các trại nuôi gà vịt và gia đình của họ đã được xác nhận ở Hà Lan trong khi xảy ra một vụ bộc phát bệnh cúm gà ở gà vịt. Hơn 80 ca bệnh H7N7 đã được báo cáo (các triệu chứng bệnh phần lớn được giới hạn ở bệnh viêm mắt, với một số triệu chứng bệnh đường hô hấp), và 1 bệnh nhân bị thiệt mạng (nạn nhân là một vị bác sĩ thú y từng đến thăm một nông trại có gà vịt bị nhiễm bệnh). Có bằng chứng cho thấy một số trường hợp lây nhiễm từ người này sang người khác.

2003: Một đứa bé ở Hồng Kông được xác nhận là nhiễm vi rút cúm gà H9N2. Đứa bé đó được đưa vào bệnh viện điều trị và đã bình phục.

Những Đặc Tính Của Bệnh Cúm Gà Ở Chim Chóc, Gà Vịt

Một số cầm loại sống dưới nước (như vịt hay ngỗng chẳng hạn) đóng vai trò của vật chứa vi rút cúm gà bằng cách mang vi rút này trong nội tạng của chúng và bài tiết ra ngoài. Những cầm loại này thải vi rút ra ngoài qua nước miếng, nước mũi và phân. Vi rút cúm gà lây lan trong các loại chim chóc, gà vịt khi những con vật này tiếp xúc với những chất liệu từ mũi, đường hô hấp, và phân có mang vi rút của các con thú mắc bệnh; tuy nhiên, cách lây lan thông thường nhất là từ phân qua miệng.

Hầu hết các loại vi rút cúm gà không gây ra triệu chứng bệnh nào, hoặc chỉ gây ra những triệu chứng nhẹ ở các loại chim hoang; tuy nhiên, tầm mức của triệu chứng bệnh có sự sai biệt rất lớn tùy theo dạng vi rút và giống chim. Sự lây nhiễm một số dạng vi rút loại A (thí dụ, một số dạng thuộc loại H5 và H7) có thể tạo ra tình trạng nhiễm bệnh và chết chóc qui mô lớn trong một số các loại chim hoang và đặc biệt là trong các loại gia cầm như gà và gà tây.

Những Triệu Chứng Bệnh Của Bệnh Cúm Gà Nơi Con Người

Những triệu chứng bệnh đã được ghi nhận của bệnh cúm gà nơi con người trải rộng từ những triệu chứng giống như bệnh cúm điển hình (như sốt, ho, ngứa cổ và đau nhức cơ bắp) cho tới viêm mắt, sưng phổi, suy hô hấp cấp, sưng phổi vì vi rút, và những biến chứng khác có tính chất nghiêm trọng và đe dọa đến tính mạng.

Những Dược Chất Kháng Vi Rút Để Trị Bệnh Cúm

Những cuộc nghiên cứu cho tới nay cho thấy rằng những loại thuốc có toa bác sĩ được chấp thuận để trị dạng vi rút gây bệnh cúm ở con người (human influenza strain) sẽ có hiệu nghiệm trong việc ngăn ngừa sự lây nhiễm bệnh cúm gà nơi con người.

Khả Năng Xảy Ra Đại Dịch Cúm

Toàn bộ các loại vi rút cúm đều có khả năng biến đổi. Có khả năng là một loại vi rút có thể biến chủng để có thể gây bệnh nơi con người và có thể lây lan một cách dễ dàng từ người này sang người khác. Vì những vi rút này thường là không gây bệnh nơi con người cho nên con người có rất ít hoặc hoàn toàn không có khả năng miễn nhiễm để chống lại chúng. Trong trường hợp một loại vi rút cúm gà có thể gây bệnh cho con người và thủ đắc khả năng lan truyền một cách dễ dàng từ người này sang người khác thì một “đại dịch cúm” có thể bắt đầu xảy ra.

Những Thông Tin Khái Quát Về Những Đợt Bộc Phát Đại Dịch

Đại dịch cúm là một vụ bộc phát bệnh cúm trên toàn cầu và xảy ra khi một loại vi rút cúm mới xuất hiện, lây lan, và gây bệnh trên toàn thế giới. Những đại dịch cúm trong quá khứ đã gây ra bệnh tật, chết chóc, xáo trộn xã hội, và thiệt hại kinh tế ở mức độ cao.

Có 3 đại dịch đã xảy ra trong thế kỷ 20. Cả 3 vụ bộc phát đó đều đã lan tràn khắp thế giới chỉ trong vòng một năm sau khi được phát giác. Những đại dịch đó là:

1918-19, “cúm Tây Ban Nha,” [A (H1N1)], đã gây ra số tử vong vì bệnh cúm lớn nhất mà người ta biết được từ trước đến nay: hơn 500,000 người chết ở Hoa Kỳ, và trên toàn thế giới có khoảng từ 20 đến 50 triệu người bị thiệt mạng. Nhiều người đã chết

Những Thông Tin Căn Bản Về Bệnh Cúm Cầm Loại (Cúm Gà)

(tiếp theo trang trước)

chỉ trong vòng vài ngày sau khi nhiễm bệnh và những người khác bị thiệt mạng vì những biến chứng xuất hiện sau đó không lâu. Gần một nửa những người chết là những người khỏe mạnh trong lứa tuổi thanh niên và trung niên.

1957-58, “cúm Á Châu,” [A (H2N2)], gây ra cái chết của khoảng 70,000 người ở Hoa Kỳ. Được xác nhận lần đầu tiên ở Trung quốc vào cuối tháng 2 năm 1957, dịch cúm Á Châu đã lan sang nước Mỹ hồi tháng 6 năm 1957.

1968-69, “cúm Hồng Kông,” [A (H3N2)], gây ra cái chết của chừng 34,000 người ở Hoa Kỳ. Vi rút này được phát giác lần đầu tiên ở Hồng Kông vào đầu năm 1968 và lan sang nước Mỹ sau đó trong cùng một năm. Những vi rút Loại A (H3N2) này vẫn còn lưu hành cho tới ngày nay.

Thông thường thì một loại vi rút cúm mới gây ra đại dịch, sau khi xuất hiện và lây lan, sẽ trở nên có tính chất ổn cố nơi loài người và sẽ lưu hành trong nhiều năm. Trung Tâm Kiểm Soát và Phòng Ngừa Bệnh Tật Hoa Kỳ (CDC) và Tổ chức Y Tế Thế Giới (WHO) thực hiện những chương trình theo dõi nghiêm ngặt để theo dõi sự xuất hiện của bệnh cúm trên toàn thế giới, kể cả sự xuất hiện của những dạng vi rút cúm có khả năng gây ra đại dịch.

Để biết thêm chi tiết, xin ghé vào trang nhà của chúng tôi ở địa chỉ www.cdc.gov/flu, hoặc gọi điện thoại cho đường giây nóng của CDC ở số (888) 246-2675 (Tiếng Anh), (888) 246-2857 (Tiếng Tây Ban Nha), hoặc (866) 874-2646 (Dành Cho Người Khiếm Thính).